

Bild: Njutafilms

Räv och Hare räddar skogen

Morgonen efter ett stort tårtkalas förändras allt för vännerna Räv och Hare i den stora skogen. Deras hus och hela skogen hotas av översvämning. Räv och Hare ger sig iväg för att ta reda på vad som har hänt och möter Bäver, som byggt en lyxig undervattensvärld åt sig själv. En färgstark film om vänskap och om att rädda världen.

Filmen och handledningen öppnar upp för diskussioner om miljöfrågor, värdegrundsfrågor, ekonomisk orättvisa samt frågor som rör ökad kunskap om och förståelse för film som medium.

Om filmhandledningen

Denna film och filmhandledning lämpar sig för förskoleklass samt årskurs 1–3. Handledningen används av dig som pedagog för att skapa inspiration, stöd och underlag för att kunna arbeta vidare med filmen kunskapsmässigt tillsammans med eleverna. Ni kan välja att göra vilka övningar ni vill, eller skapa helt nya övningar utifrån handledningen. Texten och förslagen på övningarna ska ses som vägledning, inte som en manual. Det går utmärkt att anpassa innehållet till din elevgrupp och det sätt som ni brukar arbeta på.

Filmhandledningen tar främst fasta på miljöfrågor, värdegrundsfrågor samt frågor som syftar till att öka kunskapen och förståelsen för film och rörlig bild som medium.

Handling

Räv och Hare är bästa vänner och bor tillsammans i skogen. Där har de ett gott liv, med många vänner som de umgås med. Hare älskar att baka och ser till att varje kalas får en vacker och smaskig tårta. Det är morgonen efter ett sådant kalas som allt förändras. De vaknar av att vatten rinner in under dörren. Ute i skog och mark är det blött och klafsigt. Deras vän Uggle, som inte kan simma och är väldigt rädd för vatten, har flugit sin kos. Vännerna ger sig ut på sjön för att rädda honom.

De hittar Uggle långt ut, mitt i vattnet, på ett enormt bäverbygge. En jättelik fördämning visar sig innehålla en hel undervattensvärld, där en rik och självgod bäver bor ensam med två råttor som är hans uppassare. Räv och Hare blir inbjudna och får uppleva en färgglad, lyxig värld där allt är automatiserat. Vattenland, robotbakade

tårtor på beställning, drinkbar och karuseller är bara några av de nöjen som Bäver har skapat och vill erbjuda dem.

Hare är inte imponerad, hon förstår snabbt att det är på grund av bäverns bygge som skogen är på väg att bli översvämmad och hon vill ta sig hem för att rädda det som räddas kan. Räv tycker däremot att Bäckers nöjesfält till hem är en fantastisk och bekymmersfri värld, och väljer att stanna kvar där. Ensam, sviken och ledsen tar sig Hare tillsammans med Uggle hela vägen hem till skogen igen.

Väl där upptäcker de att Räv och Hares hus är helt förstört av det stigande vattnet. Hare och hennes vänner är hemlösa. Tillsammans packar de sina viktigaste ägodelar och ger sig av ut på vattnet igen för att hitta en annan plats, på högre mark, där de kan bosätta sig. Under tiden har Räv börjat inse att Bäckers värld är ganska tom och ensam. Bäver vill bara ha uppskattning men har ingen aning om hur djupare vänskap och ömsesidigt engagemang fungerar. Han jagar hela tiden mer, större, bättre och har inget egentligt intresse av att njuta och koppla av i den lyxvärld han har byggt. Han vill att Räv ska sysselsätta sig ensam med jetski, fruktdrinkar och racerbåtar. När Räv får insyn i ett kontrollrum förstår han att Bäckers lyxbygge förstör den omkringliggande naturen. När han påtalar detta för Bäver hävdar Bäver bara att han har rätt att genomföra sitt livsverk och bryr sig inte om ifall det drabbar andra och gör dem hemlösa. Vänskap och gemenskap är inte viktigt alls, anser Bäver – det enda som räknas är att skapa mer, större, bättre.

Räv försöker rymma från bävervärlden, men hindras av Bäver och hans råttkumpaner. När räddningsflotten med Hare, Uggle och de andra når fram till fördämningen blir de alla, tillsammans med Räv, tillfångatagna och

Bild: Njutafilms

fängslade i Bävers källare. Men eftersom de har varandra, och redan har förlorat sitt hem, klarar de sig ganska bra i fångenskapen och hittar glädje i att leka, sjunga och dansa tillsammans. Bäver blir först ännu argare, men förstår snart att den som upplever äkta gemenskap inte behöver så mycket annat – att höra till och vara tillsammans är viktigare än ett storslaget hem och massor av prylar. Han kapitulerar och inser att ensamhet är ett för högt pris för lyxlivet. Han låter riva hela sitt livsverk så att vattnet kan rinna undan och skogen återhämta sig. Istället för att fortsätta ett ensamt liv på bekostnad av andra blir Bäver en del av kompisgänget och gemenskapen.

Filmen och läroplanen

Filmen *Räv och Hare räddar skogen* ger fina möjligheter till att samtala om vänskap, tillit och lojalitet, men också om naturen, jordens resurser och hur vi hushållar med dem. Läroplanen för förskoleklass och lågstadiet skriver tydligt fram att ett miljöperspektiv är centralt och att barnen ska få insikter i globala miljöfrågor. Här står det bland annat: ”Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling”. Det etiska perspektiv som skolan också ska ha i fokus innebär bland annat att ”främja elevernas förmåga att göra personliga ställningstaganden och agera ansvarsfullt mot sig själv och andra.” Att samtala om rättvisa, resursförbrukning och resursfördelning är ett sätt att både främja förståelse för övergripande miljöfrågor och ansvarsfullt agerande.

Filmens form och innehåll

Filmens värld

Genom att diskutera olika delar av filmberättelsen och de element som bidrar till den kan ni tillsammans lära er att avkoda filmen. Här finns övningar som berör filmens

Klipp 1
Källa: Njutafilms

Trailer
Källa: Njutafilms

handling, bildvärld och [rollfigurer](#). Det finns också klipp som ni kan titta på som stöd för minnet.

Innan filmen:

- Om ni har möjlighet, se [trailern](#) och prata i elevgruppen om vad ni tror att filmen handlar om. Vilka är figurerna? Hur verkar de vara? Vad tror ni att äventyret kommer att bestå i? Tror ni att filmen mest kommer att vara rolig, spännande eller kanske sorglig eller tråkig?

Efter filmen:

- Återkoppla det ni diskuterat när ni såg trailern och se om ni hade rätt! Vilka saker var annorlunda än ni trott? Vilka saker stämde?

- Prata i helklass om filmen. Vad handlade filmen om? Var det en glad eller allvarlig film, eller både och? Vilka andra ord vill ni använda för att beskriva filmen? Vilka scener kommer ni särskilt ihåg? Varför har de fastnat i minnet? Hur kände ni när ni såg de scenerna? Vilken karaktär tyckte ni bäst om och varför?

- Se [klipp 1](#). Titta extra noga på Räv och Hare, hur de ser ut genom klippet, hur de rör sig och hur de pratar. Prata i helklass. Vad händer i klippet? Vilka olika känslor tror ni att Räv och Hare har i olika delar av händelseförloppet? Hur ser man det? Lista känslorna på tavlan tillsammans.

- Jobba individuellt utifrån de listade känslorna och rita varsin teckning av antingen Räv eller Hare, där ni försöker rita tydligt hur de känner sig. Visa upp era teckningar för klassen och låt de andra gissa vilken känsla ni har ritat. Skriv upp några av karaktärerna ur filmen på tavlan, till exempel Räv, Hare, Uggla och Bäver. Gör antingen tankekartor eller en kolumn för varje karaktär som ni fyller på med egenskaper som karaktären har. Det räcker med några ord för varje karaktär. Jobba sedan individuellt med att rita en teckning som föreställer en av karaktärerna och att skriva

Bild: Njutafilms

av från tavlan vilka egenskaper karaktären har. Äldre elever som kan skriva kan skriva en kort presentation av karaktären på några meningar.

- Se [klipp 2](#). Prata om hur bilderna och miljöerna ser ut. Vilka saker känns ”verkligast” och mest lika vår levande natur i klippet? Titta till exempel på djuren, marken, träden, vattnet och sakerna. Om ni skulle gissa vad djurfigurerna är gjorda av, vilket material skulle ni gissa på då? Om ni vill kan ni rita en teckning av en skog med en sjö och försöka använda olika nyanser för att göra vattnet och bladen ”levande” på teckningen.

- Gör ett kreativt projektarbete i helklass med att skapa en modell av skogen där Räv och Hare bor med sina vänner från början. Använd hobbymaterial, papper, tejp, klister, lera och målarfärg – vad ni har tillgång till, för att göra träd, gröna ytor, en sjö, kanske djuren själva och djurens bon.

Att dela med sig

Rättvisa är en viktig fråga. Hur vi delar på sådant som mat och pengar, men även saker som tid, gemenskap och uppmärksamhet, är en av de mest centrala konflikterna för mänskligheten. Detta är därför en viktig värdegrundsfråga som berör både mindre sammanhang i vår egen vardag och globala frågor gällande resursfördelning och privilegier.

- Diskutera i helgrupp: vad är rättvisa? Är det alltid mest rättvist att dela exakt lika? Varför eller varför inte? Vilka situationer kan det finnas där det är rättvist att inte dela lika? Tänk till exempel att ni har ett bröd som flera personer ska dela på, och att en person är mer hungrig än de andra – är det då rättvist att den personen får lite mer? Ni behöver inte tycka lika! Men försök att förklara hur ni tänker. Hur känns det att bli orättvist behandlad? Har ni några exempel ni vill dela med er av när ni själva har blivit orättvist behandlade? Hur gick det till och hur kändes det?

- Bävern i filmen äger massor av saker och har ett jättestort hem, där han bor alldeles ensam med sina upppassare. I skogen delar flera djur på mycket mindre hus, och blir också av med de husen för att Bäckens bygge förstör miljön i skogen. Vad tycker ni om det? Varför bryr sig Bävern inte om att djuren blir hemlösa?

- Bävern tycker att han har rätt att göra som han vill. Har man alltid det? När är det viktigare att tänka mer på andra än på sig själv? Vilka saker har ni gjort som kanske var svåra eller tråkiga för er, men som gjorde någon annan glad?

- I vår del av världen bor vi väldigt stort och har ganska mycket saker. Jämfört med stora delar av jordens befolkning har vi det väldigt bra i Sverige, även om det är stora skillnader här också på till exempel hur stort vi bor eller vad vi har råd att göra. Varför tror ni att det är så orättvist på jordklotet som det är, att nästan alla i Sverige kan äta sig mätta och bli friska om de får en sjukdom, medan många barn i fattiga eller krigsdrabbade länder är hungriga, inte har några leksaker och inte kan få vård om de blir sjuka? (Det är inte meningen att eleverna ska klara av att servera svar på detta, utan tanken är att få igång en diskussion och få dem att reflektera – du som pedagog kan gärna styra ganska mycket i den här typen av svårare diskussioner och berätta, ge exempel och undervisa om hur världen ser ut. Var lyhörd för vilka saker eleverna själva verkar grubbla på och fånga upp alla frågor eller reflektioner som ni kan spinna vidare på tillsammans).

- Det kan vara lätt att bli avundsjuk på andra som bor större, reser på lyxigare semester eller får fler saker. Varför tror ni att man så lätt jämför sig med andra som är rikare, i stället för att tänka på dem som är fattigare och har mindre? Och kan det finnas andra saker som inte syns så mycket, där man själv kanske har det bättre än någon annan? Vad

Klipp 2
Källa: Njutafilms

Klipp 3
Källa: Njutafilms

kan det vara för saker, tror ni? Vilka grejer är viktiga för att man ska känna sig glad och må bra?

Att ta hand om naturen

Miljöfrågor är aktuella för alla generationer och i alla samhällen. Att prata om klimathot med barn kan kännas svårt, men barn i västvärlden idag är upplysta eftersom samtalet om klimat och miljö finns överallt – på nyheterna, i sociala medier och bland vuxna de möter. Barnen deltar också själva i sin vardag, inte minst i skolan, i insatser för att skapa en bättre miljö på jorden genom att till exempel spara på papper och källsortera.

- Prata om att alla saker som tillverkas också någon gång måste kasseras. Vad betyder det för oss i den här delen av världen, som har råd att konsumera enorma mängder saker?
- Prata om kläder och billiga leksaker, sådant som de flesta av oss bara vill ha mer av. Var tillverkas billiga kläder och leksaker och vem jobbar med att göra dem? Vad händer med dem när de går sönder?
- Koppla ihop temat med social rättvisa och temat att dela lika. Hur mycket lön tror ni att den som arbetar i en klädfabrik i Indien får i jämförelse med den som säljer den indiska tröjan i en butik i Sverige? Hur mycket får den ekonomichef på ett företag som köper tröjan i lön? Hur många tröjor kan vardera av de tre personerna köpa? Ta hjälp av läraren och sök information om det här på internet. Skriv upp siffrorna (lönerna och antalet tröjor) på tavlan. Ser det rättvist ut?
- Gör en lista på vilka saker ni gör i er vardag som ni vet är insatser för miljön. Kom också med förslag på vad ni tycker att vuxna skulle kunna göra mer av för att ta hand om miljön på jorden.

- Titta på en eller flera av de serier som finns på UR om klimat och miljö. Länkar finns sist i handledningen. Pedagogiskt material och ibland lärarhandledningar finns till alla UR-serier.

Att höra hemma

Ett centralt tema i filmen är gemenskap och tillhörighet – vad som utgör ett gott hem, vad familj/vänner har för betydelse för oss och vårt välmående och hur sociala och materiella värden skiljer sig från varandra.

- Se [klipp 3](#). Hur känner sig Hare och Uggla i det här klippet? Varför känner de så? Prata om hemmet. Vad är viktigt i ett hem för er? Vilka saker och vilka personer behöver finnas för att det ska kännas som ett hem? Vilka rum är viktigast, och vad ska det vara i dem? Ni kan göra en lista på tavlan över olika rum och skriva upp saker som ni tycker ska finnas där, vad man ska göra där och hur det ska kännas att vara där.
- Om ni har tillgång till någon typ av kamera (till exempel plattor eller paddor med kamerafunktion) kan ni filma ert rum hemma och visa upp för klassen och berätta om det. Är det ett eget rum eller delar ni? Med vem? Vilken är den bästa platsen i rummet och varför? Annars kan ni göra en ritövning och rita era rum, visa och berätta för varandra.
- Gör en kreativ modell av ett rum eller ett helt hem, till exempel genom att arbeta med gamla kartonger. Använd hobbymaterial, tyg och lera, klipp, klistra och måla för att skapa ett miniatyrrum, kanske med små möbler och saker i. Arbeta enskilt eller i grupper.
- Prata om varför ni tror att Räv först blir så förtjust i Bävers hem. Vad är det han upptäcker att han saknar? Hur känner han sig då?
- Prata om Bäver och hans situation. Varför är han så ensam? Tror ni att han trivs med det, och varför vill han i så fall så gärna att Räv ska stanna hos honom och vara hans vän? Hur tror ni att det är att vara vän med någon som Bäver, som bara skryter och vill ha beundran hela tiden? Hur fungerar en vänskap med någon som bara pratar om sig själv och som är jättegenerös med presenter och saker, men som aldrig är intresserad av hur man mår och vad man själv tänker och tycker?
- Prata om vänskapen som finns i gruppen av skogsdjur. De är olika djur med olika personlighet och behov, men de håller ihop och hjälper varandra. Vad betyder ord som lojalitet, acceptans och engagemang? Svåra ord! Skriv upp på tavlan och prata, ge exempel ur filmen.

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

Nya vänner på Lunneskär (Jeremy Purcell, Lorraine Lordan, 2023, Irland). Animerad film om lunnefåglar som tvingas flytta på grund av en naturkatastrof, rek. för ca. 4–8 år. Läs filmens [handledning](#).

Hej, stora värld (Anne-Lise Koehler & Éric Serre, 2019, Frankrike). Animerad film om djur och deras plats och liv i naturen, rek. för ca 4–8 år. Läs filmens [handledning](#).

Resan till Melonia (Per Åhlin, Karl Rasmusson, 1989, Sverige). Animerad film om barnarbete, en vapenfabrik och miljöförstöring, berättat som ett fantasifullt äventyr även för yngre, rek. från ca 6 år. Läs filmens [handledning](#).

Läsa

Vad händer med jorden?, bilderbok 3–6 år om klimatförändringar – Grethe Rottböll och Sara Sheppard, 2008

Lovis Ansjo vis och jorden, bilderbok 3–6 år om miljöförstöring och djur – Maria Estling Vannestål och Sanna Hellberg, 2017

Vega upptäcker vatten och avlopp, bilderbok 3–6 år om vatten i vår vardag och hur det renas och tas tillvara – Ellen Hall och Emily Ryan, 2022

Miris klimathjältar: äventyret börjar, kapitelbok 6–9 år om klimatförändringar – Kerstin Hennerdal, 2019

Ayaan och havssköldpaddorna, lättare kapitelbok 6–9 år om havens miljö och livsvillkor – Ann Fagerberg Embretsén, 2019. Gratis lärarhandledning finns.

Länkar

[Bara vanligt vatten](#), UR-serie för åk F–3 om vattnets kretslopp och liv i vatten

[Vad händer med återvinningen?](#) Animerade korta avsnitt från UR om hur olika förpackningar och material återvinns. Lämplig för åk F–1

[Tora och skogen](#), reportageserie från UR om bullteriern Tora som lär känna skogen. Lämplig för åk F–1.

[Uppdrag framtid](#), reportageserie i flera säsonger från UR om en rad olika klimat- och hållbarhetsinsatser, inklusive insatser för social rättvisa. Lämplig för åk 2–3.

[Så kan förskollärare prata med barn om hållbar utveckling](#), artikel som även innehåller länk till gratis fortbildningsmaterial från Linköpings universitet.

[Filminstitutets pedagogiska paket om klimat.](#)

[Film och skolas sida](#) med filmlänkar och kringmaterial för undervisning om miljö och hållbar utveckling på lågstadiet.

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Nederländerna/Belgien/Luxemburg, 2024

Regi: Mascha Halberstad

Manus: Fabie Hulsebos

Kompositör: André Dziezuk

Redigering: Mascha Halberstad, Gijs van der Lelij,

Eva Krispijn, Rem Berger

Producent: Janneke Van de Kerkhof, Bruno Felix m fl.

Svenska röster

Hare – Ayla Kabaca

Räv – Jakob Stadell

Bäver – Mikael Regenholz

Råttorna – Tobias Andersson & Philip Martin

Tekniska fakta

Längd: 71 min

Censur: Barntillåten

Sverigepremiär: 2025-03-07

Distribution: Njutafilms

Filmen kan också finnas i utbudet hos din mediecentral.

REDAKTION

Text: MK Cornelius

Redaktör: Malin Nygren

Layout: Rebecka Bülow

Svenska Filminstitutet, september 2025

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio